

จันทฉนิ สะมะที 2549: การวิเคราะห์การตอบสนองอุปทานทุเรียนในประเทศไทย
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ปรธานกรรมการที่ปรึกษา:
รองศาสตราจารย์วุฒิ หวังวัชรกุล, Ph.D. 71 หน้า
ISBN 974-16-2818-8

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการผลิตของทุเรียนในประเทศไทย และการตอบสนองของอุปทานทุเรียนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 – 2547 รวมทั้งสิ้น 21 ปี

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการผลิตของทุเรียนในประเทศไทย พบว่า ชนิดพันธุ์ทุเรียนในปัจจุบันที่ปลูกเป็นการค้ามี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์หมอนทอง ชะนี ก้านยาว และกระดุมทอง โดยพันธุ์ที่สำคัญคือหมอนทองและชะนี ทั้งนี้แนวโน้มการผลิตพันธุ์หมอนทองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นส่วนพันธุ์ชะนีมีแนวโน้มที่ลดลงในด้านเทคโนโลยีการผลิต การเลือกพื้นที่ การเตรียมพื้นที่ การปลูกและการดูแลรักษาทุเรียน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังคงใช้วิธีการปลูกในลักษณะเดิมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่วนการขยายพันธุ์มีการพัฒนาใช้เทคนิคการขยายพันธุ์แบบอื่นเพิ่มขึ้นคือ การทาบกิ่งและการเสียบยอด สำหรับช่วงการเก็บเกี่ยวทุเรียนในปัจจุบันสามารถขยายระยะเวลาจากเดิม 4 เดือนต่อปี เป็น 9 เดือนต่อปี แหล่งผลิตสำคัญของทุเรียนในประเทศไทยอยู่ในภาคกลางและภาคใต้ ด้านการตลาดผู้บริโภคต่างประเทศส่วนใหญ่จะอยู่ในแถบเอเชีย และราคาเฉลี่ยของทุเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวขึ้นลงตามฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีปัจจุบันคือ พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีที่ผ่านมาและสองปีที่ผ่านมา มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.35 และ 0.50 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนในปีปัจจุบันคือ ราคาขายปลีกทุเรียน 15-15-15 ในปีปัจจุบัน และราคาพืชที่ปลูกทดแทนทุเรียนคือราคาร้างคุดที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.49 และ 0.29 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่ออุปทานผลผลิตจริงของทุเรียนในปีปัจจุบันคือ ราคาร้างคุดที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา ราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับในสี่ปีและห้าปีที่ผ่านมาโดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.93 0.78 และ 1.03 ตามลำดับ

จากการศึกษาข้างต้นสรุปเชิงนโยบายได้ว่า การสนับสนุนด้านการลดต้นทุนโดยเฉพาะปุ๋ย การปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นเช่น พัฒนาสายพันธุ์ที่มีคุณภาพ แนะนำเทคนิควิธีการเพาะปลูกที่เหมาะสม ร่วมกันกับการรักษาเสถียรภาพของราคาทุเรียนจะช่วยให้มีตอบสนองอุปทานทุเรียนเพิ่มขึ้น